

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

2024-05-29

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. vasario 29 d. nutarimo Nr. 212 „Dėl Išsilavinimo ir kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu ir įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Nutarimo projektas).
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.
Projekto tikslas	Siekama įgyvendinti Lietuvos Respublikos įstatymą dėl Europos Tarybos ir UNESCO kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijos ratifikavimo (toliau – Lisabonos pripažinimo konvencija, jos ratifikavimo nuoroda: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8984F661528B) bei pačią Lisabonos pripažinimo konvenciją ir Globalią su aukštuoju mokslu susijusių kvalifikacijų pripažinimo konvenciją (toliau – Globali pripažinimo konvencija), kurią Lietuva ratifikavo 2022 metais (jos ratifikavimo įstatymo el. nuoroda: https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/7f84fa50d9a311eb866fe2e083228059?jfwid=-f3xm4qwl7), Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 39 straipsnio 6 dalies, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnio 13 dalies ir Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo 23 straipsnio 5 dalies nuostatas.
Teisės akto projektu sprendžiama problema	Išsilavinimo ir kvalifikacijų, įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinis pripažinimas, palengvina žmonių judumą tarp šalių ir skatina lankstumą jų studijų bei mokymosi procese. Žmonės į kitas šalis vyksta ne tik mokytis ar studijuoti, bet ir dirbti bei gyventi ten. Todėl svarbu tobulinti išsilavinimo ir kvalifikacijų, įgytų pagal užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų švietimo programas, pripažinimo reglamentavimą ir procedūras Lietuvoje, įskaitant profesinio mokymo srities užsienio kvalifikacijų pripažinimą. Dėl tarptautinių pokyčių ir išipareigojimų, tobulinant Europos šalių pripažinimo sistemas, Nutarimo projektu siekiama užtikrinti sklandų bei teisingą užsienio kvalifikacijų akademinių pripažinimą. Tai svarbu tiek žmonėms, kurie nori turėti akademinių kvalifikacijos pripažinimą Lietuvoje, tiek įmonėms, kurios ieško tinkamų darbuotojų.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas

Poveikis atitinkamai sričiai	Kvalifikacija Nutarimo projekte suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lisabonos pripažinimo konvencijoje (tai yra bet kuris diplomai ar kitas pažymėjimas, išduotas kompetentingos valdžios institucijos ir liudijantis sėkmingai baigtą studijų ar mokymo programą). Pažymėtina, kad užsienio kvalifikacijų pripažinimas yra vienas svarbiausių tinkamo žmonių judumo sąlygų ir garantų. Įprastai pasaulio praktikoje užsienio kvalifikacijų pripažinimas skirstomas į akademinių ir profesinių. Akademinis pripažinimas daugelyje šalių, taip pat ir Lietuvoje, siejamas su bendru užsienyje įgytos kvalifikacijos lygio nustatymu (lyginant Lietuvos ir kitų šalių kvalifikacijų sandaras), kai asmuo siekia tęsti mokymąsi, studijas ar kitų tikslų (siekia dirbti valstybės tarnyboje, įsiliesti į darbo rinkos mokymus ir pan.). 2012 metais Lietuva siekė pereiti iš centralizuoto akademinio kvalifikacijų
-------------------------------------	---

<p>Poveikis valstybės finansams</p> <p>Poveikis viešojo valdymo sistemai (viešajam administravimui įvertinamas galimas poveikis įstaigų administraciniam gebėjimams)</p>	<p>pripažinimo modelio į decentralizuotą, todėl buvo reglamentuota pereinamojo laikotarpio akademinio kvalifikacijų pripažinimo sistema, kuri neturėjo pavyzdžio kitose šalyse. Visgi, dabar, sparčiai augant judumo mastams, reikalingos akademinio kvalifikacijų pripažinimo modelio korekcijos, kurios leistų visiškai įgyvendinti dažniausiai tarptautinėje praktikoje pasitaikantį decentralizuotą akademinio kvalifikacijų pripažinimo modelį. Taip būtų sukurta paslauga asmenims, užsienyje įgijusiems pradinį, pagrindinį, vidurinį išsilavinimą ar profesinio mokymo programų teikiamas kompetencijas ir pretenduojantiems stoti į studijų programas ar į profesinio mokymo programas per Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) sistemą.</p> <p>Nutarimo projektu taip pat užtikrinama asmens teisė į tolesnes karjeros ar mokymosi galimybes Lietuvoje. Dažniausiai šios veiklos yra susijusios su tolesnėmis studijomis ar mokymusi, bet svarbios ir siekiant dirbti (kai reikalaujama turėti tam tikro lygmens kvalifikaciją), taip pat ir kitose gyvenimo sferose (pvz., siekiant dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, išklausti užimtumo tarnybos siūlomus kursus, pretenduoti į tam tikras pozicijas, atlyginimų kategorijas ir pan.).</p> <p>Nutarimo projektas yra svarbus aukštosioms mokykloms, kurios pageidautų kvalifikuotų konsultacijų ir rekomendacijų tuomet, kai jos susiduria su užsienio šalių švietimo sistemomis, kvalifikacijas apibūdinančios terminijos skirtumais ir kitais, specifinių žinių reikalaujančiais atvejais.</p> <p>Ne visada juridiniai asmenys (darbdaviai, valstybinės institucijos, mokyklos, savivaldybių įstaigos) gali tinkamai įvertinti, ar tikrai užsienio kvalifikacija yra to lygmens, kaip deklaruoja asmuo, ar tikrai įgyta kvalifikacija yra formali, ir kas yra liudijama užsienyje išduotu užsienio kvalifikacijos dokumentu.</p> <p>Augantį ir fizinių, ir juridinių asmenų poreikį akademinio pripažinimo paslaugoms rodo ne tik kasmet Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) gaunamų prašymų dėl studijų programų suteikiamų kvalifikacijų skaičiaus didėjimas, bet ir prašymų, gaunamų dėl profesinio mokymo srities užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo didėjimas keliais šimtais. Tokios aplinkybės kalba apie akivaizdų poreikį šioms paslaugoms, tačiau šiuo metu jų prieinamumas yra ribotas, o procesai nėra aiškiai reglamentuoti. Dažnai institucijoms, priimančioms mokytis į profesinio mokymo programas, be SKVC pagalbos, trūksta kompetencijos nustatyti I–IV LT KS lygio kvalifikacijų lygį ar vertę, todėl, išgaliojus naujam reglamentui, profesinio mokymo srities užsienio kvalifikacijų turėtojams būtų užtikrintos teisinės galimybės tęsti profesinį mokymąsi, o tai pagerintų jų konkurencingumą darbo rinkoje.</p> <p>Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.</p> <p>Jei būtų pradėtos teikti anksčiau neteiktos profesinio mokymo srities akademinio pripažinimo paslaugos, SKVC ir profesinio mokymo teikėjai įgyvendintų ES SF projekto metu įgytų žinių ir gebėjimų tęstinumą ir bendros akademinio pripažinimo sistemos administravimo pritaikomumą projektui pasibaigus. SKVC ir profesinio mokymo įstaigos projekto partnerio teisėmis dalyvavo Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtos centro vykdytame ES SF projekte „Įvairiais būdais įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo ir pripažinimo sistemos tobulinimas“, kurio metu</p>
--	--

<p>Poveikis teisinei sistemai</p>	<p>kaupė, sistemino teisinę ir duomenų informaciją, parengė užsienio kvalifikacijų (išsilavinimo) akademinio pripažinimo metodiką, elektroninį įrankį asmenų prašymų teikimui elektroniniu būdu per valstybinę informacinę sistemą „Elektroninė pripažinimo erdvė“ (el. nuoroda: https://epe.skvc.lt/). Centro interneto svetainėje ir kitais būdais skelbia bendras užsienio kvalifikacijų pripažinimo rekomendacijas, pagal poreikį teikia individualias konsultacijas, skleidžia tarptautinę gerąją užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo praktiką. Informuoja apie naujausias tendencijas užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo srityje, užsienio kvalifikacijų vertintojams sukurtas priemones ar priimtus tarptautinius dokumentus, organizuoja institucijų darbuotojų mokymus užsienio kvalifikacijų akademiniam pripažinimui aktualiais klausimais. Siekiant ESF projekto metu gautų produktų panaudojimo projektui pasibaigus, šalia projekto metu sukurtų priemonių profesinio mokymo teikėjams būtų nustatyta naujai pasitvirtinti įstaigose atliekamo užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo tvarką. Tvarką įstaigos pasirengtų atsižvelgdamos į SKVC patvirtintas Kvalifikacijų, įgytų pagal užsienio valstybių ar tarptautinių organizacijų švietimo programas, akademinio pripažinimo metodines gaires. Taip pat profesinio mokymo įstaigos turėtų į savo vidaus kokybės užtikrinimo sistemą ir kokybės vadybos sistemą įtraukti akademinį pripažinimą, kad būtų užtikrinta pripažinimo stebėseną ir nuosekli akademinio pripažinimo praktika.</p> <p>Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje nuo 2012 metų veikia užsienio ar tarptautinių kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, akademinio pripažinimo apeliacinė komisija, ši komisija, kaip ikiteisminė ginčų sprendimo institucija, lieka veikti ir ateityje. O atsižvelgiant į tai, kad būtų naujai reglamentuojamas užsienyje įgytų profesinio mokymo srities kvalifikacijų akademinis pripažinimas, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje būtų sudaryta papildoma apeliacinė komisija, kuri nagrinėtų apeliacijas dėl užsienio kvalifikacijų, susijusių su profesiniu mokymu, akademinio pripažinimo.</p> <p>Nutarimo projektu reglamentuojamas užsienio kvalifikacijų akademinis pripažinimas Lietuvoje (apimant ir Lietuvos, ir ES, ir trečiųjų šalių piliečius). Pažymėtina, kad Europos Sąjungoje užsienio kvalifikacijų akademinis pripažinimas yra reglamentuojamas nacionaliniais teisės aktais, o profesinis pripažinimas – ES direktyvomis (Directive 2005/36/EC). Įprastai nacionalinis akademinio pripažinimo reglamentavimas remiasi tarptautinėmis konvencijomis, prie kurių šalis yra prisijungusi. Taigi, Nutarimo projektu įgyvendinamos abi Lietuvos ratifikuotos konvencijos – Lisabonos pripažinimo konvencija ir Globali pripažinimo konvencija, kuri įsigaliojo 2023 metų kovo 5 dieną.</p> <p>Atsižvelgus į Lisabonos pripažinimo konvencijoje, Globalioje su aukštuoju mokslu susijusioje kvalifikacijų pripažinimo konvencijoje ir Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nuolat atsinaujinančių akademinio pripažinimo turinį, Nutarimo projektu siekiama sukurti bendrą Lietuvos kvalifikacijų sandaros (Europos kvalifikacijų sandaros) lygių kvalifikacijų akademinio pripažinimo sistemą Lietuvoje, nustatyti užsienio kvalifikacijų akademinį pripažinimą vykdančias kompetentingas institucijas, jų funkcijas ir apibrėžti pagrindinius pripažinimo principus. Tokia sistema ne tik atitinka Lietuvos poreikius, bet ir europines praktikas bei tendencijas. Nutarimo projektu siekiama atliepti fizinių ir juridinių asmenų poreikį, plečiant pripažįstamų kvalifikacijų spektrą, sukuriant teisinį pagrindą teikti užsienio kvalifikacijų akademinio pripažinimo paslaugą ir fiziniams, ir juridiniams asmenims.</p>
--	--

--	--

Kita svarbi informacija Nėra.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Rūta Žukauskaitė
Pareigos	Vyriausioji specialistė
Institucija (padalinys)	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyrius
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	tel. +370 614 90 048 el. p. Ruta.Zukauskaite@smm.lt